

КАФЕДРА ЗАГАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

Дисципліна «Психологія креативності»

1

факультет фізичного виховання

2

кафедра загальної психології

3

для всіх спеціальностей

4

для всіх освітньо-професійних програм

5

рівень вищої освіти
перший (бакалаврський)
другий (магістерський)

Викладач:

Саврасов Микола Володимирович – кандидат психологічних наук, доцент

профайл викладача: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ASUA/0050901>

e-mail – savrasov85@ukr.net

сторінка курсу в Moodle: <http://ddpu.edu.ua:9090/moodle/course/view.php?id=406>

розклад консультацій: вівторок з 10.00 до 11.20

Анотація до дисципліни:

Об'єкт вивчення – психологічні особливості, закономірності та механізми креативності особистості.

Предмет вивчення – креативність як особистісно-професійна характеристика функціонування сучасної людини.

Мета навчальної дисципліни: є створення умов для засвоєння студентами загальних уявлень щодо методологічних, науково-методичних та прикладних проблем психології креативності, у знайомстві з підходами до вивчення соціально-психологічних аспектів творчої діяльності та засобів дослідження, оцінки та розвитку креативності.

Основні завдання: компетентності, які будуть сформовані у здобувачів за результатами вивчення:

- загальними:

- 1) здатністю орієнтуватися у проблемах творчості та креативності у соціології, психології та філософії;
- 2) здатністю оперувати поняттями та інформацією про персоналії;
- 3) здатністю усвідомлювати види та загальні принципи творчості, форми співвідношення творчості та інтелекту,

- спеціальними:

- 1) здатністю володіти методами вивчення творчості як особистісно-інтелектуального процесу;
- 2) оперувати методами дослідження креативності як цілісного феномену, зокрема методами вимірювання та розвитку креативності;
- 3) мати уявлення про теоретико-психологічні засади стратегій творчого розвитку та стимулювання творчої активності.

Очікувані результати навчання:

Організовувати та проводити науково-дослідницьку роботу у сфері психології креативності; організовувати психологічну стимуляцію та підтримку творчої активності суб'єкта чи групи; аналізувати фактори, умови та процес вирішення творчих завдань; оцінювати та розвивати творчі здібності; використовувати навички стимулювання особистісної креативності.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни:

Поняття креативності. Поняття креативності. Класифікація визначень креативності (Л. Т. Репуччі): гештальтистські, інноваційні, естетичні, психоаналітичні, проблемні. Схема опису креативності (Р. Муні, А. Штейн): креативний процес, креативний продукт, креативна особистість і креативне середовище. Аналіз наявних знань про креативність у психологічній науці (Ф. Баррон, Д. Харрінгтон). „Первинна” і „вторинна” креативність в самоактуалізаційній теорії А. Маслоу. Концепція Дж.Гілфорда.

Структура креативності. Інтелектуальні компоненти: „свіжість погляду”, гнучкість, оригінальність, асоціація, бісоціація. Мотиваційний компонент креативності. Теорія внутрішньої мотивації креативності В. Дружиніна. Мотивація креативності в теорії Д. Богоявленської. Емоційний компонент креативності. Емоційна стійкість до зовнішніх впливів у структурі креатива. Несвідомий компонент креативного процесу. Інкубація, інсайт, інтуїтивні процеси.

Параметричний підхід до дослідження креативності. Формування параметричного підходу до вивчення креативності. Типи мислительних операцій: конвергенція і дивергенція. Параметри креативності за Гілфордом: оригінальність, семантична гнучкість, образна адаптативна гнучкість, семантична спонтанна гнучкість.

Теорії креативності. Асоціативна теорія креативності (С. Меднік). Співвідношення конвергентності та дивергентності у творчому процесі. Опрацювання результатів за кількістю асоціацій, індексом оригінальності, індексом унікальності відповідей, індексом селективного процесу. Детермінанти творчих проявів: інтелект, знання, стиль мислення, індивідуальні риси, мотивація і зовнішнє середовище. Складові інтелекту, що сприяють розвитку креативності: синтетична здібність, аналітична здібність, практична здібність.

Розвиток креативних здібностей особистості за допомогою активних методів навчання. Метод мозкової атаки (мозкового штурму) як засіб групового рішення творчої проблеми, що забезпечує і полегшує рішення складних проблем. Зниження критичності в процесі мозкового штурму. Відстрочена оцінка – головний принцип мозкової атаки. Синектика як різновид мозкової атаки. Використання синектичного метафоричного мислення. Використання аналогій у синектиці як засобу зсуву процесу з рівня усвідомленого мислення на рівень підсвідомої активності.